

Helsingfors/Mariehamn 3.2.2011**Nr 2/11****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse
13.12.2010, nr 191/2010.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslagen om valfinansiering, antagen av lagtinget
13.12.2010.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

I landskapslagen finns bestämmelser som reglerar hur kandidaters, etablerade politiska föreningars och etablerade kommunala politiska föreningars valfinansiering vid lagtings- och kommunalval ska redovisas och granskas. Landskapslagens syfte är att öka öppenheten kring valfinansieringen och informationen om kandidaternas och de politiska föreningarnas bindningar.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om lagtingets organisation och uppgifter, val av lagtingets ledamöter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Landskapslagen gäller även kommunala val och kommunernas förvaltning på vilka områden lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 4 punkten i självstyrelselagen.

Lagstiftningsbehörigheten gällande stiftande, ändring och upphävande av grundlag samt avvikelser från grundlag tillkommer riket enligt 27 § 1 punkten i självstyrelselagen. På grund härav konstaterar Ålandsdelegationen att den omständigheten att ett bidrag från en enskild person till en bestämd kandidat blir offentligt när det överstiger ett i landskapslagen angivet belopp, ingriper för givarens del i det skydd för privatlivet som 10 § 1 mom. i grundlagen garanterar. Bestämmelserna om hur stora bidrag en kandidat, en kandidats stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stöda kandidaten får ta emot av en enskild giva-

---

Postadress:
Ålandsdelegationen
Statens ämbetsverk på Åland
PB 58
22101 MARIEHAMN**Telefon:**
växel 018-635270**Telefax:**
018-635268**Adress i Helsingfors:**
Georgsgatan 9 A 4
00120 HELSINGFORS

re har samband med det egendomsskydd som grundlagens 15 § garanterar. Motsvarande bestämmelser finns emellertid i rikets vallag (FFS 714/1998). Vid behandlingen av nämnda lag konstaterade grundlagsutskottet, bl.a. med hänvisning till utlåtanden gällande tidigare lagar, dels att kärnan i skyddet av privatlivet inte berörs av att ett valbidrag görs offentligt och att lagen inte heller ingrep i valhemlighetens elementära beståndsdelar, och dels att "det inte handlar om en egentlig inskränkning i egendomsskyddet, utan snarare om en reglering av användningen av egendom som det finns ett tungt vägande samhälleligt skäl för och som sitter bra i ett modernt demokratiskt system." Dessa bestämmelser påverkade inte behandlingsordningen (GrUU 2/2009 rd.). Ålandsdelegationen för egen del inga anmärkningar att motsvarande bestämmelser intas i landskapslagen.

Landskapslagens 9 § 3 mom. berättigar landskapsregeringens revisionsbyrå att förplikta en redovisningsskyldig att vid vite lämna in eller komplettera en redovisning över valfinansieringen. Vitet utdöms av landskapsregeringen. Bestämmelsen kan intas i landskapslagen med stöd av 18 § 26 punkten i självstyrelselagen, enligt vilken utsättande och utdömande av vite samt användningen av andra tvångsmedel inom rättsområden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet hör till landskapets behörighet. Bestämmelsen om att föreläggandet och utdömandet av vite överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen överensstämmer med 25 § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland. Eftersom ett beslut om utdömande av vite får överklagas, har Ålandsdelegationen inte heller med beaktande av 21 § 2 mom. i grundlagen något att invända mot landskapslagens 9 § 3 mom.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Mäenpää och Olsson jämte suppleanten Lindholm.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare